

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulvm Vltimvm. Cum olim.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

Notandum quintò. Scientia eminens in paucis etiam Ecclesiasticis personis reperitur, sed nec requiritur etiam in Episcopo, aliòve Prælato. *c. cum non pridem 10. de renunciatione.* multò minùs in alijs curatis, & beneficiarijs, Pro cuius intellectu notanda est doctrina Innocent. in *c. cum in cunctis, de electione*, quòd scientia alia eminens est, & alia mediocris, & sufficiens. Eminentem vocat, si quis difficiles quæstiones definire possit, ita ut responsiones in promptu habeat; talis scientia in paucissimis est: alia verò scientia, quam vocat mediocrem, si quis sciat propositas quæstiones, & dubia examinare, ita ut licèt responsiones semper in promptu non habeat, tamen pervolutis libris inquirere, veritatem deprehendere, alijsque tradere possit, & hæc sufficit, quare libros habere oportet Doctorem, & Ecclesiæ Prælatum, atque curatum, & in ijs frequenter versari, alioquin doctrina non augetur, sed quæ antea parva est, temporis ac memoriæ lapsu paulatim perditur.

CAPITVLVM VLTIMVM.

Cum olim.

PARAPHRASIS.

Gregorius IX, mandavit Priori S. Matie, ut G. Diacono in aliqua Ecclesia civitatis, aut Diocesis Lucanensis, autoritate Apostolica beneficium provideret; is accepto mandato G. in Ecclesia S. Petri Rectorem instituit, contra oppositos se excommunicationem proferens, cum tamen Rector ejus Ecclesiæ Collegiata per Clericorum electionem fieri solet; hoc cognito respondit Papa, cum mandatum de providendo beneficio, si quod vacet, vel proximè vacaverit, & intentio Pontificis mandantis, ad rectoriam, vel dignitatem se non extendat, sed tantum de simplici beneficio intelligatur, idè institutionem dicti G. & promulgatam excommunicationem, viribus carere.

1. *Nomine beneficij, quod alicui conferri mandat Papa sub clausula, quæcunque illud sit, non venit Ecclesia, aut dignitas, quæ per electionem conferri solet.*

2. *Ita ut irrita sit collatio, si ab executeore, aut delegato, contra commissionem factam confertur beneficium aliquod.*

Notandum primò. Si Papa mandet Clerico provideri beneficium, non comprehenditur Rectoria, aut dignitas, quæ electione interveniente, confertur, sed tantum simplex beneficium intelligitur; idèque dicendum, etsi mandetur, provideri de beneficio qualicunque, quod in Ecclesia vacat, his verbis, non comprehendit beneficia curata, aut personatus, aut dignitates, *c. cum in illis 10. hoc tit. in 6.* Ratio datur in *c. quomòs eodem in 6.* quòd literæ beneficiale, cum sint ambitiosa, restringi, seu strictè interpretari debent. Consentit *c. 1. & 2. de filijs presbyterorum in 6.*

Notandum secundò. Non tantum irritum est, quod à delegato, aut executeore fit, præter, aut ultra commissionem *L. diligenter §. ff. mandati.* Sed etiam acta accessoriè, seu propter illud, quod consilium erat, pro irritis haberi debet, ut si citaverit, reluctanter excommunicaverit &c. cum enim desit jurisdictio in principali causa, etiam in accessorijs desit debet. Porro quidnam commissum fuerit delegato, aut executeori, pendet ex intentione committentis; ea verò ex verbis maximè, secundum materiam subjectam, consideratis desumi debet; præcipuè verò attendendum ad ea verba, quibus dispositio sive mandatum ipsum exprimitur, ac describitur, & non ita ad ea verba, quibus potestas inhibendi, compescendi, vel similia adjuncta, seu accessoria comprehenduntur, & describuntur, juxta *Clement. 1. §. ad hoc. hoc tit.*

* *

CAP.